

[Aksel Larsen.]

Formuleringer, vi har givet vore Ændringsforslag. Naturligvis kunde det hele gøres bedre, hvis hele Forslaget til Grundlov var et andet, men man maa jo gaa ud fra det i mange Henseender ikke helt gode Grundlag, der foreligger, naar man vil stille Ændringsforslag til dette Grundlag, og saa tror jeg, vi nogenlunde har naaet det bedst mulige. Jeg tilføjer, at skulde det kunne gøres endnu bedre, er der Lejlighed til det, idet der kan stilles Underændringsforslag til vore Ændringsforslag, og man kan tage Sagen op til fornyet Behandling mellem anden og tredje Behandling.

Vi foreslaar, at man i § 13 i Lovforslaget efter 2det Punktum indføjer et nyt Afsnit, der altsaa tager Sigte paa Kongens grundlovsfæstede Ret til selv at udnævne og afskedige sine Ministre, og vi tilføjer et nyt Afsnit: „Han kan dog ikke udnævne Ministre, som ikke besidder Rigsdagens Tillid, hvilket skal konstateres ved Afstemning i Den Forenede Rigsdag, forinden Ministrene eller vedkommende Minister kan udøve nogen Myndighed. En Minister, der ikke længere besidder Rigsdagens Tillid, skal straks afskediges.“

Det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch — jeg tror, han er den eneste, der har beskæftiget sig med dette Ændringsforslag — var imod det, fordi, sagde det ærede Medlem, det bryder med hidtidig Praksis. Hidtil skulde en Regering gaa, hvis den fik et Mistillidsvotum paa Rigsdagen; man har aldrig forlangt det positive, som er en Tillidserklæring. For det første vil jeg bemærke, at der ingen Steder i den nuværende Forfatning staar, at Ministrene skal gaa, hvis de faar et Mistillidsvotum. Der staar i Grundloven, at Kongen har ubetinget Ret til at bestemme, hvem der skal være Ministre her i Landet. For det andet: Jeg anser det ikke for tilstrækkeligt, at en Minister skal gaa, hvis han faar et Mistillidsvotum, men jeg mener, at en Regering eller en Minister, naar han tiltræder, skal have et Tillidsvotum fra Rigsdagen.

Jeg begriber overhovedet ikke det Synspunkt, det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch gør sig til Talsmand for, naar man ser paa Sagen ud fra et demokratisk Standpunkt. Tænk, hvis vi gjorde det gældende inden for Arbejderbevægelsen, at Bestyrelsen i en Fagforening ikke behøver at besidde Tillid blandt Fagforeningens Medlemmer, det er nok, at de ikke ligefrem udtaler deres Mistillid! Paa den Maade kunde vi efterhaanden faa nogle rare Mindretalsbestyrelser i Fagforeningerne. Det er dog heldig-

vis praktisk talt overalt saaledes, at man ikke nøjes med, at den Bestyrelse eller Formand, der er valgt, faar det største Antal Stemmer, men man sørger for, at den, der vælges, ogsaa har faaet Flertallet af de afgivne Stemmer. Jeg tror, det er et helt rigtigt Princip, og jeg tror, at det samme bør overføres paa Statens Styre. Det maa være saadan, at en Regering eller en Minister, der tiltræder — det sker, at der skiftes Ministre ud —, skal have Rigsdagens Tillid; før han kan udøve sine Embedsrettigheder. Noget andet vilde være noget i Retning af en Karikatur af Folkestyret.

Det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch anførte som Indvending: Hvad saa med Mindretalsregeringer? Nu er det jo noget, man ikke har haft i dette Land i umindelige Tider — jeg tror ikke siden engang før Krigen. (Hartvig Frisch: 1924—26!). Det er mig ikke bekendt. Det er mig bekendt, at vi havde en Regering, som støttede sig paa Det radikale Venstre og Socialdemokratiet, og at denne Regering under Rigsdagsperioden adskillige Gange fik et Tillidsvotum fra disse to Partier, saa den sad ikke i Kraft af, at der ikke var udtalt Mistillid til den. I øvrigt, hvis det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch virkelig har den Mening, at der ikke i den danske Rigsdag kan tænkes stablet en Regering paa Benene, der raader over et Flertal paa Rigsdagen, saa er det et meget beklageligt Mistillidsvotum at udstede til Rigsdagen, baade den nuværende og den eventuelt kommende.

Jeg kan forsikre det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch om, at Sagen nok lod sig ordne alligevel, selv om det ærede Medlem Hr. Hartvig Frischs Frygt skulde vise sig rigtig, at det blev nødvendigt at danne en Mindretalsregering. Hvis den norske Mindretalsregerings Skæbne skulde afgøres af Norges Storting ved Afstemning for eller imod et Tillidsvotum, tror det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch saa ikke, at Flertallet af de afgivne Stemmer vilde være for dette Tillidsvotum? Jeg er overbevist om det. Jeg er overbevist om, at saa vil der, hvis ikke det absolutte Flertal i Norges Storting vilde udtale sin Tillid, være en saapas stor Part af dem, der ikke direkte vilde udtale Tillid, som vilde afholde sig fra at deltage i Afstemningen, og saa var der alligevel med fuld Gyldighed vedtaget et Tillidsvotum til Regeringen. Hvis en Regering ikke er mere i Overensstemmelse med Befolkningen og Rigsdagen, end at den ikke kan skaffe sig et Tillidsvotum, kan man ikke bruge den, saa har den ikke fortjent at sidde.

Maa jeg tilføje subsidiært: Hvis det